

Om

KRISEN

kommer

LIDINGÖ STAD

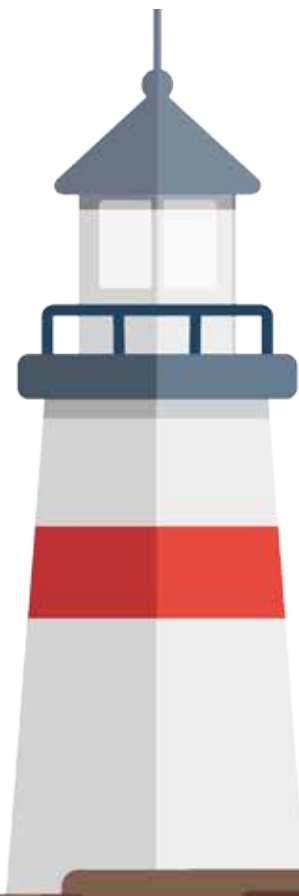

ETT TRYGGT OCH SÄKERT LIDINGÖ

Lidingö är en av Sveriges tryggaste och säkraste kommuner. När det gäller våldsbrott ligger vi lågt i statistiken i förhållande till jämförbara kommuner och vi har varit förskonade från större kriser. Det är ändå självklart att staden arbetar förebyggande för att minska risken för olyckor, oönskade händelser, brott, skador och andra påfrestningar. Vi har också beredskap dygnet runt om en kris blir verklighet.

Vi lever i ett sårbart samhälle i en tid där hot och risker inte tar hänsyn till geografiska gränser. Vattenbrist, terrorhot, omfattande elavbrott eller extremväder är exempel på allvarliga händelser som vi måste försöka förhindra, men också kunna hantera om de inträffar. Det faktum att Lidingö är en del av Storstockholmsregionen ställer dessutom höga krav på samordning och samverkan vid kriser, både inom staden och med andra berörda aktörer.

Vi har ett förebyggande fokus i vårt arbete, i varje enskild satsning. En del i det arbetet är denna folder som distribueras till alla hushåll på Lidingö. Syftet med informationen är att främja trygghet och säkerhet genom att skapa en mental förberedelse och beredskap inför oönskade händelser. Det ska vara tryggt och säkert att bo, arbeta och vistas här. Det är en viktig del av visionen om Lidingö som Hälsans ö.

STADENS ANSVAR VID KRIS

Lidingö stad har ett ansvar för alla som befinner sig inom stadens geografiska område vid en kris, ett så kallat geografiskt områdesansvar. Det betyder att staden också har ett ansvar för dem som vistas tillfälligt här. I detta ligger att samverka och samordna planering och förberedelser, att samordna de krishanteringsåtgärder som vidtas och samordna informationen till allmänheten.

En del av detta är att se till att samhällsviktiga verksamheter inom staden fungerar. Det gäller till exempel äldreomsorg, skola, vattenförsörjning och fjärrvärme. Staden ska se till att dessa verksamheter fungerar även under en kris.

Utöver geografiskt områdesansvar styrs svensk krishantering av tre principer:

Ansvarsprincipen – Den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har samma ansvar under en krissituation.

Likhetsprincipen – Under en kris ska samhällsfunktioner så långt som möjligt fungera på samma sätt som vid normala förhållanden.

Närhetsprincipen – En kris ska hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga.

VI VILL ATT DU SKA VARA TRYGG

Lidingö stad har hittills varit relativt förskonad från allvarliga samhällskriser och visionen är att du som bor, arbetar eller vistas på Lidingö ska uppleva att du kan göra det tryggt. Staden samarbetar bland annat med polisen, räddningstjänsten, myndigheter och andra organisationer för att nå detta mål.

SAMVERKAN STOCKHOLMSREGIONEN

För att ha bästa möjliga krisberedskap samarbetar Lidingö stad med flera aktörer. Det kan beroende på omständigheter handla om andra kommuner, Länsstyrelsen, polisen, Landstinget och Trafikverket. Det är organisationen Samverkan Stockholmsregionen som är navet i det samarbetet och genom att flera aktörer går samman ökar förmågan att hantera större händelser eller kriser.

TRYGGHETSPUNKTER

Under en kris kan det behövas fysiska platser där du som Lidingöbo kan få information och till exempel hämta rent vatten och andra förnödenheter. Om Lidingö drabbas av en kris kan staden etablera ett antal sådana platser. De kommer att placeras på tillgängliga ställen för att alla Lidingöbor ska kunna nå dem så lätt som möjligt.

PSYKISKT OCH SOCIALT OMHÄNDERTAGANDE (POSOM)

Om det sker en allvarlig händelse eller kris har Lidingö stad en resursgrupp för psykiskt och socialt omhändertagande, POSOM. Du som Lidingöbo kan få hjälp av gruppen, som i första hand arbetar med individer och familjer. Vid en större krissituation kan POSOM också hjälpa till med att upprätta krisstödcentrum.

TJÄNSTPERSON I BEREDSKAP

Staden har också en beredskapsfunktion som kallas tjänsteperson i beredskap (TiB). Lidingös TiB-funktion har beredskap dygnet runt, årets alla dagar. Huvuduppgiften för en TiB är att upprätthålla beredskap så att staden snabbt kan vidta åtgärder om en kris skulle uppstå.

KRISINFORMATION

Lidingö stads webbplats, www.lidingo.se, är en viktig informationskälla i händelse av kris. Även stadens sociala medier som Facebook kan beroende på krisens karaktär spela en viktig roll. Vid stora oförutsedda händelser är det extra viktigt att informationen som sprids är korrekt. Förmedla ingen information vidare om du inte är säker på att den är korrekt. Felaktiga uppgifter som kommer i omlopp genom ryktesspridning kan få förödande konsekvenser. Vid kriser, mer än någonsin, gäller det att vara vaksam.

CIVILT FÖRSVAR

Utifrån det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget har regeringen beslutat att Sverige ska återta totalförsvarsplaneringen. Totalförsvar är den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig och består av två delar, militärt försvar och civilt försvar.

Det civila försvaret består under fredstid av den beredskapsplanering och de förmågehöjande åtgärder som myndigheter, kommuner, landsting samt enskilda och företag med flera vidtar. Det civila försvaret bygger på samhällets krisberedskap och målet är att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och att bidra till Försvarsmaktens operativa förmåga vid ett väpnat angrepp.

Arbetet med planering och genomförande av övningar inom ramen för det civila försvaret stärker även samhällets förmåga att motstå och hantera kriser under fredstid, vilket gagnar samhället i stort.

DET HÄR KAN DU GÖRA

Som enskild bär du alltid ansvaret för din egen säkerhet. Det gäller också vid ett långvarigt strömavbrott eller annan form av störning eller kris i samhället. Det innebär att du själv behöver ordna vatten, värme och något att äta. Det är också viktigt att du kan kommunicera med andra och ta del av viktig information från myndigheter och media.

Om de flesta av oss kan klara de första akuta dygnen på egen hand kan samhällets resurser användas för att hjälpa svaga eller utsatta människor, till exempel äldre, sjuka och barn. Att inför en kris tänka på sig själv är i själva verket att ta hänsyn till sina medmänniskor. Förbered dig på att du och din familj ska klara er på egen hand åtminstone i krisens inledningsskede. Fundera på vad du kan behöva ha hemma om samhällets funktioner slutar att fungera. Ha gärna en krislåda redo för att klara minst tre dygn. Vad den kan innehålla hittar du på nästa uppslag.

HÅLL DIG INFORMERAD

Vid en kris är det viktigt att ta del av den information som ges. Håll dig till de offentliga kanalerna och lita inte på ryktesspridning. Bra källor till information vid en kris finns angivna på sidan 11 i denna folder.

ATT LARMA

Du ska alltid ringa larmnumret 112 om du eller någon i din närhet råkar ut för en nödsituation som kräver omedelbar hjälp av ambulans, räddningstjänst eller polis. När du larmar är det viktigt att berätta var du befinner dig, vad som hänt och om någon är skadad.

Tänk på att endast ringa 112 om det är en nödsituation. Om ditt samtal inte är brådsakande kan du i stället ringa polisen på 114 14, Vårdguiden på 1177 eller informationsnumret vid större olyckor eller kriser 113 13.

BRA ATT HA HEMMA

Om det blir ett längre strömavbrott, vattenbrist, terrorhot eller extremväder så kan det ta dagar innan samhällets service fungerar normalt igen. Strömmen kan ha gått, värmen slutat fungera och butikernas hyllor börjar gapa tomma.

Samhällets resurser måste då användas till dem som behöver det mest. Att inför ett scenario som ovan tänka på sig själv och sin familj är det bästa sättet att visa omtanke om andra. En målsättning kan vara att du och din familj ska kunna klara er i minst 72 timmar.

Här hittar du saker som är bra att ha hemma i en krislåda. Anpassa listan så att den passar dig och din familj.

VATTEN

- Vattenfyllda PET-faskor i frysen
- Vattendunkar eller hinkar
- Mineralvattenflaskor

Tänk på!

De första dagarna behövs ungefär 3-5 liter vatten per person och dygn, därefter ökar behovet successivt. Om vattnet är förorenat behöver det kokas innan det går att dricka.

VÄRME OCH LJUS

- Varma kläder, mössor, halsdukar och vantar
- Extra filter, täcken, sovsäckar
- Stearin- eller värmeljus
- Fotogen- eller oljelampa och bränsle
- Gasol- eller fotogenkamin och bränsle
- Tändstickor eller braständare
- Ficklampa och extrabatterier

Tänk på!

När ljus och annat brinner så kan det bildas kolmonoxid, en färg- och luktfri gas som är giftig att andas in. Vädra därför kort men rejält och ofta. Om det är kallt så samlas i ett rum med mattor. Stäng dörrar, fäll ner persienner och dra för gardiner för att minska värmeutstrålningen. Bygg en koja med filter över ett bort eller slå upp ett tält inne i rummet.

MAT

Det är bra att ha ett litet lager mat som går att lagra länge, som kan förvaras i rumstemperatur och som går enkelt att tillaga. Om det blir långvarigt strömavbrott kan du behöva ett gas- eller spritkök med bränsle, eller en grill om du kan vara utomhus.

- Okokt pasta, ris eller bulgur
- Kött-, fisk- och grönsakskonserver
- Potatispulvermos och pulversoppa
- Ägg
- Havregryn, flingor och mjöl
- Hårt bröd, skorpor eller kex
- Mjukost eller annat hållbart pålägg
- Färdigkokta bönor eller linser i tetrapack
- Nyponsoppa, blåbärsoppa eller fruktkräm
- Nötter och russin
- Socker och honung
- Olja, salt och peppar
- Choklad, energibars och godis

Tänk på!

En vuxen person behöver ungefär 1800-2300 kcal per dag. Under en kris kan energibehovet öka på grund av den extra ansträngning som krävs.

KOMMUNIKATION

För att kunna kommunicera med andra och ta del av viktig information är det bra att ha följande hemma:

- Radio som drivs på batteri eller vev (dynamo)
- Extrabatteri till mobiltelefon
- Anteckningsblock och blyertspenna
- Lista med viktiga telefonnummer

ÖVRIGT

- Husapotek, första hjälpen och mediciner
- Hygienartiklar och våtservetter
- Kastrull eller kokkärl
- Sprit- eller gasolkök
- Utomhusgrill och kol eller gasol
- Engångstallrikar och -bestick
- Plastpåsar för sopor och toalettbesök
- Brandvarnare, brandsläckare och -filt
- Kontanter
- Konservöppnare
- Säkringar till proppskåp

Glöm inte förnödenheter till husdjuren

VMA – VIKTIGT MEDDELANDE TILL ALLMÄNHETEN

VMA är ett varningssystem som används vid olyckor och allvarliga händelser då störningar i viktiga samhällsfunktioner blir följden. Varningssystemet, som också brukar kalla för Hesa Fredrik, utgörs av ett utomhuslarm och information i radio och tv.

Räddningstjänsten kan också skicka sms till mobiltelefoner eller personer inom ett visst geografiskt område.

HUR LÅTER UTOMHUSLARMET OCH VAD SKA DU GÖRA?

Varningssignalen hörs i 7 sekunder. Sedan följer 14 sekunders tystnad. Därefter låter den igen. När faran är över hörs en längre signal på 30 sekunder. Signalen testas den första helgfria måndagen i mars, juni, september och december, klockan 15.00.

När larmet går:

1. Gå inomhus.
2. Stäng dörrar och fönster, samt ventiler och fläktar om det går.
3. Lyssna på Sveriges Radio P4, FM 103,3.

Du kan också söka information på Krisinformation.se, tv/text-tv och på det nationella informationsnumret 113 13.

Ring inte 112, numret bara ska användas vid akut fara!

BEREDSKAPSLARM OCH FLYGLARM

Utomhuslarmet används också till flyglarm och beredskapslarm om det är fara för krig. Flyglarmet är upprepade korta signaler under 1 minut. Beredskapslarmet är 30 sekunder ton och 15 sekunder tystnad i 5 minuter.

VAD ÄR EN SAMHÄLLSKRIS?

Vårt samhälle är sårbart, inte minst på grund av vårt beroende av elektricitet. Utan el fungerar inte leveransen av matvaror till affärer, bankomater slutar att fungera liksom internet, mobiltelefoner, bensinpumpar, vatten, värme samt kyl och frys. Efter bara några dagar har vi en samhällskris som drabbar oss på ett eller annat sätt. Det är lätt att tro att det aldrig kommer att hända. Vi skjuter ifrån oss tanken på mörka gator och vägar, utkylda bostäder, mat som förstörs, långa köer till affären och stora problem med att få information om vad som händer.

Kommunerna har en viktig roll i samhällets krisberedskap – ju bättre kommunerna är på att hantera kriser, desto bättre blir den samlade förmågan i samhället att hantera kriser. Det ligger i allas intresse att den kommunala krisberedskapen utvecklas.

Vid en samhällskris kommer inte resurserna att räcka till alla drabbade samtidigt, utan måste prioriteras för de mest utsatta. Andra behöver klara sig själva en tid. Har du funderat över hur just du och dina anhöriga skulle klara en vardag som inte fungerar som vi är vana vid? Vilka behov och förutsättningar behöver ni ta hänsyn till?

Planera för att kunna klara dig på egen hand på minst 72 timmar, eller så länge som dina förutsättningar tillåter. Det betyder inte att samhällskrisen är över efter tre dygn. Det kan ta tid innan vardagen fungerar normalt igen.

LIDINGÖ TRYGGT TILLSAMMANS

Här är några av de aktörer som genom samverkan arbetar för ett tryggare Lidingö. Från vänster Jörgen Larsson, räddningstjänsten, Martin Västberg, säkerhetschef i Lidingö stad, Andreas Hjälms, räddningstjänsten, Anna Sundin Adolfs-son, preventionssamordnare i Lidingö stad och kommunpolis Fredrik Wallén.

Det ska vara tryggt att bo och vistas på Lidingö. En väg att nå dit är den samverkansöverenskommelse Lidingö stad har med polisen och det nära samarbetet med räddningstjänsten. En viktig del i det trygghetsskapande arbetet är att ta reda på vad invånarna oroar sig för och ge rätt information för att motverka obefogad rädsla när det gäller exempelvis vålds- och tillgreppsbrott. Det är en anledning till att polisen varje vecka ger ut ett nyhetsbrev, i första hand riktat till aktiva grannsamverkare.

Det finns ett stort intresse för Grannsamverkan mot bostadsinbrott på Lidingö, där grannar går ihop och har tillsyn inte bara över den egna bostaden utan även grannarnas. Lidingöborna är en viktig komponent i stadens totala krisberedskap. På Lidingö finns även Grannsamverkan på hjul, ett projekt finansierat av Lidingö stad där volontärer bland annat kör runt i områden som tidigare varit utsatta för brott och rapporterar sina iakttagelser till polisen.

Räddningstjänsten arbetar aktivt för att öka tryggheten. En viktig del av deras vardag är att jobba förebyggande genom att besöka skolor, fritidsgårdar, bostadsrättsföreningar med flera. För att minska antalet olyckor samverkar de med Lidingö stad, polisen, och externa aktörer.

Som en del i det långsiktigt förebyggande arbetet bjuds varje år Lidingös alla sexåringar till Hustegaholm. Där får de bekanta sig med personal från polis, räddningstjänsten, ambulans, kollektivtrafik och Lidingö stad, för att på så sätt få känsla och förståelse för samhällets resurser.

CHECKLISTA

På lidingo.se/krisberedskap finns all information om stadens krisberedskap samlad. Här finns också angivet de trygghetspunkter och skyddsrum som finns runt om på Lidingö.

På den här sidan kan du samla viktig information som närmaste trygghetspunkt, ditt närmaste skyddsrum eller viktiga telefonnummer. Längst ner finns också en lista med viktiga länkar.

Närmaste trygghetspunkt: _____

Närmaste skyddsrum: _____

VIKTIGA TELEFONNUMMER

Tel: 112 Vid akut fara

Tel: 113 13 Informationsnummer vid olyckor och kriser

Tel: 114 14 Polisens nummer vid icke-akuta händelser

Tel: 1177 Vårdguiden

Närmast anhöriga: _____ Övriga: _____

Skola/förskola: _____

Omsorgsboende: _____

Försäkringsbolag: _____

Elleverantör: _____

LÄNKAR

- krisinformation.se
- sverigesradio.se/stockholm
- SVT text-tv sid 100 och 599
- polisen.se
- stockholm.brand.se
- sosalarm.se
- 1177.se
- giftinformation.se
- sll.se
- dinsakerhet.se
- 72timmar.se
- msb.se
- smhi.se
- civil.se
- lidingo.se
- facebook.com/lidingostad
- twitter.com/Lidingo_stad

